

Výkaz o základní škole podle stavu k 31. 3. 2026

Metodický pokyn

Liší-li se text či vysvětlivky uvedené na formuláři výkazu od tohoto „Metodického pokynu“, platí verze uvedená v „Metodickém pokynu“.

Kdo a jak výkaz předává

Povinnost předávat údaje ze školních matrik stanoví zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŠZ“), a dále ji upravuje vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů. Údaje předávají všechny **základní školy, včetně škol zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ a škol zřízených při školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, zapsané do rejstříku** škol a školských zařízení (dále jen „rejstřík“), **odděleně za jednotlivá místa, kde se uskutečňuje vzdělávání**, zapsaná do rejstříku (dále jen „pracoviště“). Za pracoviště základní školy se považuje takové pracoviště dané školy, které s jiným vykazujícím pracovištěm téže školy prostorově nesouvisí, není s ním spojeno stavebně nebo technicky, ani není umístěno na tomtéž nebo sousedním pozemku a **při jiném organizačním uspořádání by mohlo být zapsáno** v rejstříku jako samostatná základní škola. Podrobný rozšiřující výklad pojmu „další pracoviště“ je uveden na webu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“). Údaje za své **kmenové žáky** škola předává v souborech se stanovenou strukturou a formátem do databáze spravované MŠMT. Po úspěšném importu souborů jsou **data za školu automaticky agregována do podoby statistického výkazu M 3a**, který škola překontroluje. Pokud údaje odpovídají skutečnosti, doplní případně požadované komentáře a vytvořený výkaz odešle v internetové aplikaci správnímu úřadu (zpracovatelskému místu). V případě zjištěných chyb zajistí jejich opravu ve svém evidenčním programu a po vrácení souborů zpracovatelským místem provede opakovaný import opravených údajů a zopakuje uvedený postup. Zároveň zpracovatelskému místu pošle i výpis dat (za jednotlivá pracoviště) potvrzený ředitelem/kou organizace. Zpracovatelským místem je pro školy zřizované krajem, registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi nebo jinou právnickou nebo fyzickou osobou odbor školství krajského úřadu, v Praze odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hl. m. Prahy, pro školy zřizované obcí nebo svazkem obcí odbor školství úřadu obce s rozšířenou působností (v Praze odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hl. m. Prahy), pro školy zřizované MŠMT je zpracovatelským místem přímo MŠMT (podle § 28 odst. 5 ŠZ). Příslušné zpracovatelské místo poskytne v případě potřeby škole metodickou pomoc.

Konečný termín pro předání dat školou je 15. 4. 2026.

Informace a pokyny k předávání individuálních údajů ze školních matrik jsou k dispozici na internetové stránce www.msmt.gov.cz odkaz Statistika školství a dále pak Sběry statistických dat, Regionální školství, Školní matrika. Zde jsou uvedeny i všechny použité číselníky.

Individuální údaje ze školní matriky **nepředávají** základní školy při zdravotnických zařízeních, dále školy, které jsou déle než jeden rok mimo provoz, ani školy nově zřízené, které k 31. 3. 2026 dosud nezahájily činnost. Pokud má základní škola **přípravné třídy** pro děti před zahájením školní docházky, nebo základní škola speciální (dříve pomocná škola) děti vzdělávající se v přípravném stupni, **předává i individuální údaje pro výkaz M 4c_a**.

Za žáky v kurzech pro doplnění základního vzdělání se individuální údaje nepředávají.

Příloha výkazu **R 43-01** o podpůrných opatřeních se **nepředává**.

Společné poznámky k vyplňování výkazu

a) Hodnoty ve výkaze se udávají výhradně v celých číslech.

- b) Třídy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ jsou pro potřeby výkaznictví označeny jako „**speciální třídy**“. Třídy zřízené ve škole při dětském domově se školou nebo při diagnostickém ústavu, které nejsou zřízeny podle § 16 odst. 9 ŠZ, se označují jako „**třídy pro žáky v DD se školou, VÚ, DgÚ**“. Údaje za tyto třídy jsou rozlišeny v oddílech IIIB a X, jinak, s výjimkou oddílu III, jsou zahrnuty všude tam, kde jsou uvedeny údaje za běžné třídy. Ostatní třídy jsou označeny jako „**běžné třídy**“. Škola složená výhradně ze speciálních tříd je označena jako „**speciální škola**“. U této školy zůstávají nevyplněny oddíly III, IIIB a IX. Jako „**běžná škola**“ je označena škola s minimálně jednou běžnou třídou. **Škola při dětském domově se školou nebo při diagnostickém ústavu** je v záhlaví výkazu označena jako běžná škola, příp. jako speciální škola, pokud je složena výhradně ze speciálních tříd. **Škola, jejíž činnost vykonává tatáž právnická osoba, která vykonává činnost dětského domova**, se považuje za běžnou školu, pokud se nejedná o školu zřízenou podle § 16 odst. 9 ŠZ. Běžná škola nemůže mít vyplněn oddíl IIIB.
- c) **Zdravotním postižením se rozumí zdravotní znevýhodnění uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ, tj. mentální, sluchové, zrakové nebo tělesné postižení, závažné vady řeči, závažné vývojové poruchy učení, závažné vývojové poruchy chování, souběžné postižení více vadami a autismus.**
- d) Odkazy na školský zákon se vztahují k textu účinnému k rozhodnému datu pro předávání dat výkazů.
- e) Pokud je škola k 31. 3. mimo provoz a v aktuálním školním roce ještě měla žáky nebo absolventy, předávané individuální údaje se do výkazu M 3a nezobrazují, výkaz zůstává prázdný. Pokud je škola k 31. 3. 2026 mimo provoz pouze krátkodobě (např. z důvodu probíhající opravy, karanténního opatření apod.) a bude ve školním roce 2025/26 dále pokračovat ve své činnosti, předává údaje ze školní matriky stejným způsobem jako kterákoliv jiná **aktivní škola**.
- f) Při výskytu údajů vyžadujících zdůvodnění nebo doplňující vysvětlení je podmínkou pro elektronické odeslání výkazu zapsání komentáře do formuláře. Zpracovatelská místa si mohou vyžádat upřesňující zdůvodnění i dodatečně.
- g) Opravit odeslaný výkaz lze **jen po dohodě se zpracovatelským místem** tak, že škola opraví údaje ve své školní evidenci a po vrácení souboru znovu provede celý proces předání dat (import souborů, vytvoření a kontrola sestavy výkazu a přehledek, odeslání výpisu výkazu potvrzeného ředitelem školy zpracovatelskému místu).

Vysvětlivky k údajům výkazu

Jednotné záhlaví se skládá z řádku s kódovým vyznačením identifikací a klasifikací a z textové části.

V **kódovém řádku** záhlaví je uveden **resortní identifikátor školy** (IZO) převzatý z předaných individuálních údajů. Pod IZO jsou vypsána čísla částí (pracovišť), za které škola předala soubory. Na výpisu výkazu se zobrazují další údaje převzaté z rejstříku a vyhodnocené z předaných údajů, např. resortní identifikátor právnické osoby, zřizovatel školy, údaj o tom, zda je škola zřízena podle § 16 odst. 9 ŠZ (NE/kód B, nebo ANO/kód Z), údaj o tom, zda je škola mimo provoz, a zda se jedná o školu určenou krajským úřadem pro jazykovou přípravu cizinců. Údaj o způsobu organizace školy/pracoviště se plní podle toho, zda má žáky na prvním nebo druhém stupni podle číselníku:

Organizace školy:

- 1 škola plně organizovaná
- 2 škola jen s 1. stupněm
- 3 škola jen s 2. stupněm

Číslo části odpovídá označení předaných základních souborů dat (např. 01, 02) za druh školy (ZŠ). Počet částí nemusí odpovídat počtu pracovišť (předávaných výkazů). Škola má možnost nadefinovat tolik

čísel částí, v kolika základních souborech data předává (obvykle pokud eviduje různé žáky jednoho pracoviště odděleně).

Texty zobrazené v záhlaví se přebírají z rejstříku podle IZO. Na výpisu výkazu za pracoviště je pod textovou částí uveden písmenný **kód výkazu** (např. A, B). Každé pracoviště, za které se výkaz předává, má svůj kód. V souhrnném výkaze za školu (IZO) není kód výkazu uveden.

Oddíl II.

Zde jsou uvedeni všichni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření, a žáci nadaní, v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. Není rozhodující, zda byl žák vyšetřen školským poradenským zařízením, nebo zda mu podpůrná opatření v 1. stupni podpory poskytuje sama škola.

Ř. 0201: Každý žák z řádků 0202 až 0209 a 0213 až 0216 je uveden jen jednou.

Ř. 0202, 0203 a 0213: Žák je uveden v tolika řádcích, kolik je druhů příčin jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Nelze-li výjimečně žáka zařadit do žádného z uvedených řádků, a přesto se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (např. žák, který dosud nebyl diagnostikován školským poradenským zařízením a je zařazen školou do 1. stupně podpory), je žák uveden pouze v ř. 0201.

Ř. 0202: Uvedení žáci se zdravotním postižením, u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popř. psychologického vyšetření školským poradenským zařízením. Všichni tyto žáci jsou rovněž uvedeni v oddílech VIII nebo IX a jsou rozepsáni podle státního občanství v samostatných řádcích oddílu XXI.

Ř. 0203: Uvedení žáci, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyplývají ze zdravotního znevýhodnění **neuvedeného** v § 16 odst. 9 ŠZ, a kterým jsou poskytována podpůrná opatření.

Ř. 0213: Uvedení žáci se znevýhodněním souvisejícím s odlišným kulturním prostředím nebo jinými životními podmínkami žáka, které brání v naplnění jeho vzdělávacích možností na rovnoprávném základě s ostatními, a kterým jsou rovněž poskytována podpůrná opatření. V tomto řádku je žák uveden pouze jednou. Zároveň může být uveden současně v jednom z řádků 0214 až 0216 a v jednom z řádků 0205 až 0207.

Ř. 0214 až 0216: Uvedení žáci v příslušných kategoriích, které vycházejí z pedagogické diagnostiky zpracované školou. Tato diagnostika je založena na bodovém hodnocení v sedmi sledovaných oblastech:

- A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí;
- B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk;
- C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z nezdravotních důvodů;
- D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání;
- E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb;
- F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických nebo materiálních potřeb;
- G. Zákonný zástupce nespolupracuje se školou.

Metodika k provedení pedagogické diagnostiky je dostupná zde: <https://zapojevsechny.cz/clanek/994-vychazi-rozsirena-a-aktualizovana-verze-metodiky-k-identifikaci-deti-a-zaku-se-socialnim-znevychodnenim>, zároveň je uvedena na konci metodického pokynu jako Příloha.

Ř. 0205: Uvedení žáci, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyplývají zejména z odlišného kulturního prostředí v rodině žáka, malé znalosti kultury české společnosti, omezené znalosti vyučovacího jazyka vč. užívání jiného než vyučovacího jazyka v rodině žáka.

Ř. 0206: Uvedení žáci, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyplývají zejména z jiných životních podmínek v rodině žáka, obvykle se jedná o dlouhodobě se vyskytující životní okolnosti, např. sociální vyloučení, výraznou chudobu nebo jiné.

Ř. 0207: Uvedení žáci, jejichž speciální vzdělávací potřeby vyplývají z kombinace více faktorů (např. příslušníci etnických menšin, pokud se v rodině nehovoří vyučovacím jazykem, platí odlišná kulturní pravidla a rodina je sociálně vyloučená).

Ř. 0208: Uvedení žáci, kterým bylo v souladu s doporučením školského poradenského zařízení umožněno rozložit 1 ročník

vzdělávání na 2 roky, nebo jejichž vzdělávání ve speciální třídě/školě bylo se souhlasem MŠMT prodlouženo na 10 let (netýká se žáků vzdělávajících se v 10letém oboru 79-01B/01 ZŠ speciální).

Ř. 0209: Uvedení žáci, jimž byly upraveny výstupy ze vzdělávání, a to v souladu s doporučením školského poradenského zařízení podle možností žáka.

Ř. 0211: Uvedení žáci, jimž škola vytváří podmínky pro rozvoj jejich nadání v souladu s § 27 odst. 1, 4, 5 a 6 vyhl. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Ř. 0212: Uvedení pouze mimořádně nadaní žáci, jejichž mimořádné nadání bylo potvrzeno na základě vyšetření školským poradenským zařízením.

Ř. 0220: Údaje se k rozhodnému datu 31. 3. nezjišťují.

Oddíl III.

Obsahuje údaje za žáky **běžných škol**, zařazených do **běžných tříd**, **zahrnutých v evidenčním počtu**, včetně žáků se zdravotním postižením vzdělávajících se v běžných třídách a žáků např. dočasně umístěných v základní škole při zdravotnickém zařízení. **Nejsou zde započtení** žáci, kteří jsou uvedeni v oddíle XIII. „Žáci plnící školní docházku podle § 38 a § 41 ŠZ podle ročníků“.

Sl. 2: Třídy, ve kterých jsou na 1. stupni společně vzdělávání žáci z více ročníků (dříve tzv. malotřídní školy), jsou při rozpisu do ročníků uvedeny jen 1x, a to **vždy u ročníku, ze kterého je v takové třídě nejvíce žáků**. Při shodných počtech je třída zapsána k nižšímu ročníku.

Sl. 3 až 10b: Žáci jsou rozepsáni podle ročníků.

Sl. 5 a 6: Zde jsou uvedeni žáci se zdravotním postižením, kteří se na základě doporučení školského poradenského zařízení vzdělávají v běžné třídě, kde je jim věnována zvýšená pedagogická péče nebo poskytována podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení. Tito žáci jsou dále rozvedeni podle druhu postižení v oddíle IX.

Sl. 7 a 8: Uvedení žáci opakující ve školním roce 2025/26 sledovaný ročník.

Sl. 9 a 10: **Uvedení mimořádně nadaní** žáci (§ 30 a § 31 vyhl. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů), u kterých ředitel školy rozhodl o přeřazení do vyššího ročníku v rámci téhož vzdělávacího programu bez absolvování předchozího ročníku na základě vykonané zkoušky.

Sl. 10a a 10b: Uvedení žáci ze sl. 3 a 4 vzdělávající se podle § 50 odst. 3 ŠZ, tj. žáci, kteří se nemohou pro svůj zdravotní stav po dobu delší 2 měsíců účastnit vyučování, a ředitel jim stanovil takový způsob vzdělávání, který odpovídá jejich možnostem, nebo povolil vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (§ 18 ŠZ). Nejedná se o žáky uvedené v oddíle XIII.

Ř. 0302: 1. stupeň tvoří žáci 1. - 5. ročníku 9letého vzdělávacího programu a žáci 1. - 6. ročníku 10letého vzdělávacího programu.

Ř. 0309 a 0313: Zde jsou vyčleněni ti žáci 6. ročníku (ř. 0309) a 9. ročníku (ř. 0313), kteří se vzdělávají v desetiletém vzdělávacím programu, zejména v oboru vzdělání s kódem 79-01-B/01 (RVP pro ZŠ speciální).

Oddíl IIIA.

Obsahuje údaje za žáky škol, v nichž jsou zřízeny **speciální třídy**. Jsou tu uvedeni všichni žáci zařazení do speciálních tříd, **kterí jsou zahrnuti v evidenčním počtu**, tedy např. i žáci dočasně umístění v základní škole při zdravotnickém zařízení. Zde uvedení žáci jsou dále rozvedeni podle druhu postižení v oddíle VIII.

Nejsou zde zahrnuti žáci se zdravotním postižením vzdělávání v běžných třídách. **Nejsou zde započtení** ani žáci, kteří jsou uvedeni v oddíle XIII. „Žáci plnící školní docházku podle § 38 a § 41 ŠZ podle ročníků“, ani žáci ve třídách škol zřízených při DD se školou, VÚ nebo DgÚ, kteří jsou vykázáni v oddíle IIIB.

Sl. 11: Třídy 1. i 2. stupně, ve kterých jsou **společně vzdělávání žáci z více ročníků**, jsou při rozpisu do ročníků uvedeny jen 1x, a to **vždy u ročníku, ze kterého je v takové třídě nejvíce žáků**. Při shodných počtech je třída zapsána k nižšímu ročníku.

Sl. 12 až 19: Žáci jsou rozepsáni podle ročníků.

Sl. 14 a 15: Uvedení žáci opakující ve školním roce 2025/26 sledovaný ročník.

Sl. 16 a 17: Uvedení **mimořádně nadaní** žáci (§ 30 a § 31 vyhl. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů), u kterých

- ředitel školy rozhodl o přearazení do vyššího ročníku v rámci téhož vzdělávacího programu bez absolvování předchozího ročníku na základě vykonané zkoušky.
- Sl. 18 a 19: Uvedení žáci ze sl. 12 a 13 vzdělávající se podle § 50 odst. 3 ŠZ, tj. žáci, kteří se nemohou pro svůj zdravotní stav po dobu delší 2 měsíců účastnit vyučování, a ředitel jim stanovil takový způsob vzdělávání, který odpovídá jejich možnostem, nebo povolil vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (§ 18 ŠZ). Nejedná se o žáky uvedené v oddíle XIII.
- Ř. 3A02: 1. stupeň tvoří žáci 1. - 5. ročníku 9letého vzdělávacího programu a žáci 1. - 6. ročníku 10letého vzdělávacího programu.
- Ř. 3A09 a 3A13: Zde jsou vyčleněni ti žáci 6. ročníku (ř. 3A09) a 9. ročníku (ř. 3A13), kteří se vzdělávají v 10letém vzdělávacím programu. Obor vzdělání **79-01-B/01** (RVP ZŠS) je vždy **10letý** (§ 48 ŠZ).

Oddíl IIIB.

Obsahuje údaje za **žáky škol zřízených při dětském domově se školou, při výchovném ústavu a za žáky škol při diagnostickém ústavu** včetně těch žáků se zdravotním postižením, kteří nejsou zařazeni do speciální třídy.

Sl. 2: Třídy, ve kterých jsou společně vzděláváni žáci z více ročníků, jsou při rozpisu do ročníků uvedeny jen 1x, a to **vždy u ročníku, ze kterého je v takové třídě nejvíce žáků**. Při shodných počtech je třída zapsána k nižšímu ročníku.

Sl. 3 až 10b: Žáci jsou rozepsáni podle ročníků.

Sl. 5 a 6: Zde jsou uvedeni žáci se zdravotním postižením, kterým je věnována zvýšená pedagogická péče nebo poskytována podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení. Tito žáci jsou dále rozvedeni podle druhu postižení v oddíle IX.

Sl. 7 a 8: Uvedeni žáci opakující ve školním roce 2025/26 sledovaný ročník.

Sl. 9 a 10: Uvedeni **mimořádně nadaní** žáci (§ 30 a § 31 vyhl. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů), u kterých ředitel školy rozhodl o přearazení do vyššího ročníku v rámci téhož vzdělávacího programu bez absolvování předchozího ročníku na základě vykonané zkoušky.

Sl. 10a a 10b: Uvedeni žáci ze sl. 3 a sl. 4 vzdělávající se podle § 50 odst. 3 ŠZ, tj. žáci, kteří se nemohou pro svůj zdravotní stav po dobu delší 2 měsíců účastnit vyučování, a ředitel jim stanovil takový způsob vzdělávání, který odpovídá jejich možnostem, nebo povolil vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (§ 18 ŠZ).

Ř. 3B02: 1. stupeň tvoří žáci 1. - 5. ročníku 9letého vzdělávacího programu a žáci 1. - 6. ročníku 10letého vzdělávacího programu.

Ř. 3B09 a 3B13: Zde jsou vyčleněni ti žáci 6. ročníku (ř. 3B09) a 9. ročníku (ř. 3B13), kteří se vzdělávají v 10letém vzdělávacím programu, zejména v oboru vzdělání s kódem 79-01-B/01 (RVP pro ZŠ speciální).

Oddíl IV.

Obsahuje údaje pouze za běžné třídy základních škol. Je uveden počet žáků, kterým byla přiznána podpůrná opatření v souladu s § 16 ŠZ, podle převažujícího stupně podpory. Jsou zahrnuti i žáci, jimž škola poskytuje podpůrná opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení.

Oddíl V.

Počet žáků v oddíle může být snížen oproti celkovému počtu o žáky, kteří se vzdělávají ve školním vzdělávacím programu, v němž není zařazena výuka cizího jazyka (ZŠ speciální), nebo o žáky vzdělávající se v ročníku, ve kterém není výuka cizího jazyka podle ŠVP zařazena. Zahrnuti jsou všichni žáci, kteří se učí ve škole cizím jazykům, jejichž výuka je hodnocena na školním vysvědčení.

Neuvádějí se žáci navštěvující jazykovou školu, učící se soukromě, v zájmovém útvaru apod.

Každý žák je za jeden cizí jazyk (tj. jazyk a konverzace v něm) uveden ve sl. 2, resp. 4 (případně 3, resp. 5) pouze 1x, zatímco ve sl. 3a, resp. 6 je uveden znovu, pokud má stejný cizí jazyk (nebo konverzaci v něm) jako nepovinný předmět. V případě, že jsou jazyk a konverzace v něm pouze předměty nepovinné, je žák uveden pouze 1x ve sl. 3a, resp. 6, zatímco do sl. 2, resp. 4, se neuvádí.

Sl. 2 až 3a: Obsahuje údaje za **běžné třídy a třídy pro žáky v DD se školou, VÚ, DgÚ**.

Sl. 4 až 6: Obsahuje údaje za **speciální třídy**, zřízené při jakékoli základní škole.

Sl. 2 a 4: Zde jsou uvedeni žáci, kteří se podle ŠVP učí prvnímu nebo dalšímu cizímu jazyku. Nejsou uvedeni žáci, kteří se učí cizímu jazyku pouze jako nepovinnému předmětu.

Sl. 3 a 5: Zde jsou uvedeni žáci, kteří se začali učit uvedenému cizímu jazyku jako prvnímu cizímu jazyku. Žáci, kteří podle ŠVP začínají se dvěma cizími jazyky ve stejném ročníku, jsou uvedeni u obou jazyků.

Sl. 3a a 6: Zde jsou uvedeni žáci, kteří se učí cizímu jazyku **jako nepovinnému předmětu. Tito žáci nejsou zahrnuti do sl. 2 ani do sl. 4.**

Ř. 0501: Celkový počet žáků učících se cizí jazyky – každý žák je započten v každém ze sloupců, přicházejícím v úvahu, jen jednou bez ohledu na to, kolika cizím jazykům se učí.

Ř. 0505 až 0514: Každý žák je započten tolikrát, kolika cizím jazykům se učí.

Oddíl VIII.

Obsahuje údaje za **všechny** žáky se zdravotním postižením (v souladu s § 16 ŠZ), vzdělávající se **ve speciálních třídách** jak speciálních, tak i běžných škol a škol při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

Žáci vzdělávající se ve speciální třídě zřízené pro jiný druh zdravotního znevýhodnění podle § 16 odst. 9 ŠZ jsou rozepsáni vždy podle **svého** zdravotního postižení a nejsou již započtení do oddílu IX.

Sl. 3 a 5: Žáci 1. resp. 2. stupně jsou rozepsáni podle druhu postižení.

Sl. 4a a 7: Zde jsou uvedeni žáci, kteří se vzdělávají v oboru vzdělání 79-01-B/01 ZŠ speciální a jsou **zároveň zahrnuti ve sl. 3, resp. 5.**

Ř. 0801: Zde jsou uvedeni všichni žáci s mentálním postižením, kteří nemají souběžné postižení více vadami.

Ř. 0801a: Zde jsou uvedeni žáci z ř. 0801 se středně těžkým mentálním postižením, kteří nemají souběžné postižení více vadami.

Ř. 0802: Zde jsou uvedeni žáci z ř. 0801 s těžkým mentálním postižením, kteří nemají souběžné postižení více vadami (většinou se bude jednat o žáky, kteří se vzdělávají podle vzdělávacího programu **základní školy speciální**).

Ř. 0803: Zde jsou uvedeni pouze žáci s hlubokým mentálním postižením, kteří se **účastní každodenního vyučování ve škole**.

Ř. 0810: Za žáky s více vadami se považují žáci se dvěma nebo více druhy postižení, z nichž každé by opravňovalo k poskytování podpůrných opatření ve vyšších stupních podpory a k zařazení do třídy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ (např. žáci, kteří jsou současně mentálně i smyslově nebo tělesně postižení).

Ř. 0814a: Uvedeni žáci, u kterých byly diagnostikovány závažné vývojové poruchy chování.

Ř. 0815: Žáci s evidovanými poruchami autistického spektra. Ti, kteří mají kromě autismu diagnostikováno i souběžné postižení více vadami, jsou uvedeni v ř. 0810.

Oddíl IX.

Obsahuje údaje o zdravotně postižených žácích vzdělávajících se v **běžných třídách nebo ve třídách pro žáky v DD se školou, VÚ, DgÚ**, v členění na 1. a 2. stupeň.

Sl. 11 a 14: Žáci, u nichž byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, popř. psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, jsou zde rozepsáni podle druhu svého zdravotního postižení. Všichni tito žáci jsou uvedeni i v oddíle III, IIIB sl. 5, resp. 6.

Sl. 13 a 16: Zde jsou uvedeni žáci, kteří se vzdělávají v oboru vzdělání ZŠ speciální (79-01-B/01) a jsou zároveň zahrnuti ve sl. 11, resp. 14.

Ř. 0910: Za žáky s více vadami se považují žáci se dvěma nebo více druhy postižení, z nichž každé by opravňovalo k poskytování podpůrných opatření ve vyšších stupních podpory a k zařazení do třídy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ (např. žáci, kteří jsou současně mentálně i smyslově nebo tělesně postižení).

Ř. 0915: Žáci s evidovanými poruchami autistického spektra. Ti, kteří mají kromě autismu diagnostikováno i souběžné postižení více vadami, jsou uvedeni v ř. 0910.

Oddíl X.

Obsahuje údaje za **speciální i běžné školy a školy při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy**.

Sl. a: Školou přidělené označení třídy, ve které se žáci vzdělávají.

Sl. b: Uveden typ třídy podle číselníku RATT.

Sl. c: Uveden ročník.

Sl. 3: Do počtu žáků nejsou zahrnuti žáci uvedení ve sl. 12.

Sl. 4: Uveden počet žáků vzdělávajících se v oboru vzdělání základní škola.

- Sl. 7: Uveden počet žáků vzdělávajících se v oboru vzdělání základní škola speciální.
- Sl. 8: Uveden počet žáků vzdělávajících se podle RVP ZŠS (rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální), díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením.
- Sl. 11: Uveden počet žáků vzdělávajících se podle RVP ZŠS, díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.
- Sl. 12: Viz vysvětlivka k oddílu XIII.
- Sl. 13: Uveden počet žáků, kteří nemají školským poradenským zařízením diagnostikovaný druh postižení, pro které je zřízena speciální třída, v níž jsou zařazeni.

Oddíl XIII.

Obsahuje údaje za žáky, kteří plní povinnou školní docházku některým uvedeným způsobem podle školského zákona. Tito žáci jsou kmenovými žáky vykazující školy, ale **nejsou zahrnuti do počtu žáků v ostatních oddílech výkazu, s výjimkou oddílu X, sl. 12.** Pokud jsou tyto žáci organizačně začleněni v samostatné třídě, není tato třída zahrnuta do počtu tříd v oddíle III, resp. IIIA.

- Sl. 2: Individuální vzdělávání se uskutečňuje bez pravidelné účasti ve vyučování ve škole (§ 41 ŠZ).
- Sl. 3: Žáci, kteří se vzdělávají v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR a splňují podmínky stanovené v § 38 ŠZ.

Oddíl XV.

Obsahuje údaje za **běžné školy, speciální školy i školy při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.** Podle ročníků jsou zde rozeepsáni ti žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16 odst. 1 ŠZ) nebo s mimořádným nadáním, kterým (s doporučením školského poradenského zařízení) ředitel školy povolil vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (§ 18 ŠZ). Osobní vzdělávací plány se nesledují.

Oddíl XXI.

Obsahuje údaje za **běžné školy, speciální školy i školy při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.**

Žáci jsou rozeepsáni podle státního občanství. Kód a název státu, jehož je žák občanem, odpovídá číselníku států RAST.

- Sl. 5: Zde jsou uvedeni cizinci s povolením k trvalému pobytu (hlava IV a IVa zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Sl. 7a: Zde jsou uvedeni cizinci, jimž byl udělen azyl/mezinárodní ochrana nebo žadatelé o azyl/udělení mezinárodní ochrany (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů).

Sl. 7b: Zde jsou uvedeni cizinci požívající doplňkové ochrany (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů)

Sl. 7c: Zde jsou uvedeni cizinci požívající dočasné ochrany (zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů).

Sl. 8: Zde jsou uvedeni žáci s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, kteří zároveň ovládají na úrovni přiměřené svému věku a vývoji jiný jazyk než český. Nedostatečná znalost vyučovacího jazyka znamená, že žák nemá žádnou znalost nebo umí používat jen základní slova a fráze potřebné pro každodenní život a rozumí pouze jednoduchým sdělením. Neporozumění neplyne primárně ze zdravotního znevýhodnění žáka (např. logopedické vady, mentální postižení apod.). V případě potřeby lze využít podpůrný materiál k posouzení znalosti vyučovacího jazyka, který je dostupný zde: <https://zapojevsechny.cz/odlisny-matersky-jazyk/posouzeni- znalosti-vyucovaciho-jazyka>.

Sl. 9: Uvedeni žáci s nárokem na jazykovou podporu podle § 20 ŠZ (plní PSD v ČR max. 24 měsíců).

Sl. 10: Uvedeni žáci, kteří se účastní jazykové přípravy v kmenové nebo určené škole.

Žáci se zdravotním postižením (vykázaní v oddíle VIII a IX) jsou rozeepsáni v samostatných řádcích, ve sl. c se zobrazuje „ano“. V řádcích se žáky bez zdravotního postižení se ve sl. c zobrazuje „ne“. Pokud má žák dvojí občanství, je upřednostněno české, dále občanství státu EU.

Oddíl XXIV.

Obsahuje údaje za běžné školy, speciální školy i školy při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

Sl. 2 až 5: Uvedeni jen žáci **běžných tříd, resp. tříd při DD se školou, VÚ a DgÚ.**

Sl. 6 až 9: Uvedeni žáci **speciálních škol a speciálních tříd** zřízených **při běžných školách nebo školách při školském zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.**

Sl. 4, 5 a 8, 9: Z celku nově přijatí do 1. ročníku se rozumí žáci, kteří v aktuálním školním roce začali plnit povinnou školní docházku a k 31. 3. jsou stále žáky školy.

Oddíl XXVIII.

Netýká se žáků základních škol speciálních.

Týká se jen škol, které mají v rejstříku zapsanu výuku vybraných předmětů v cizím jazyce.

Zde jsou uvedeny počty žáků, kteří mají výuku některého předmětu vedenou v cizím jazyce a nejedná se přitom o výuku cizího jazyka jako samostatného předmětu, ani o vyučovací jazyk národnostní menšiny.

Sl. a: Uveden **cizí jazyk**, ve kterém probíhá výuka některým předmětům (např. matematika, zeměpis).

Oddíl XXXVII.

Obsahuje údaje **za všechny žáky** z oddílů III, IIIA a IIIB. Uvedený obor vzdělání je kontrolován na údaj zapsaný v aktuálním rozhodnutí o zápisu do rejstříku.

Ř. 3701 a 3702: Zahrnutí všichni žáci vzdělávání v oboru vzdělání Základní škola (79-01-C/01).

Ř. 3701b a 3702b: Uvedeni žáci s mentálním postižením, kteří se vzdělávají podle RVP pro základní vzdělávání a mají individuální vzdělávací plán s upraveným obsahem a sníženými výstupy vzdělávání.

Ř. 3701c a 3702c: Obsahuje údaje za žáky uvedené v § 16 odst. 9 ŠZ, kteří se vzdělávají ve třídách nebo školách s upraveným vzdělávacím programem prodlouženým na deset ročníků (§ 46 odst. 3 ŠZ).

Ř. 3703 a 3704: Uvedeni všichni žáci vzdělávání v oboru vzdělání Základní škola speciální (79-01-B/01).

Ř. 3707 a 3708: Uvedeni žáci vzdělávající se v oboru 79-01B/01 ZŠ speciální, vzdělávající se **v běžných třídách (z odd. III, resp. IIIB).**

Ř. 3709 a 3710: Uvedeni žáci, kteří se vzdělávají podle RVP pro obor základní škola speciální, díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením.

Základní mezioddílové kontrolní vazby:

- počet žáků v běžných i speciálních třídách a třídách při DD se školou, VÚ a DgÚ celkem (odd. III, ř. 0301, sl. 3 + odd. IIIA, ř. 3A01, sl. 12 + odd. IIIB, ř. 3B01, sl. 3) se musí rovnat počtu žáků podle občanství (odd. XXI, ř. 2150, sl. 2)
- počet žáků v běžných třídách a třídách při DD se školou, VÚ a DgÚ celkem (odd. III, ř. 0301, sl. 3 + odd. IIIB, ř. 3B01, sl. 3) se musí rovnat součtu údajů v odd. XXIV, ř. 2401 až 2414, sl. 2
- počet žáků ve speciálních třídách celkem (odd. IIIA, ř. 3A01, sl. 12) se musí rovnat součtu údajů v odd. XXIV, ř. 2401 až 2414, sl. 6
- součet počtů žáků rozeepsaných podle druhu postižení (odd. IX, ř. 0918, sl. 11 + sl. 14) se musí rovnat počtu postižených žáků v běžných třídách a třídách při DD se školou, VÚ a DgÚ celkem (odd. III, ř. 0301, sl. 5 + odd. IIIB, ř. 3B01, sl. 5)
- počet žáků se zdravotním postižením v běžných třídách, speciálních třídách a třídách při DD se školou, VÚ a DgÚ (odd. III, sl. 5 + odd. IIIB, sl. 5 + odd. VIII, ř. 0818, sl. 3 + 5) musí odpovídat počtu žáků se zdravotním postižením podle občanství (odd. XXI, sl. 2, v řádcích, kde sl. c = „ano“)
- počet nově přijatých žáků do 1. roč. v běžných třídách (odd. XXIV, sl. 4) se musí rovnat počtu žáků 1. ročníku (odd. III, ř. 0303, sl. 3 + odd. IIIB, ř. 3B03, sl. 3) po odpočtu žáků tento ročník opakujících (odd. III, ř. 0303, sl. 7 + odd. IIIB, ř. 3B03, sl. 7)
- počet nově přijatých žáků do 1. roč. ve speciálních třídách (odd. XXIV, sl. 8) se musí rovnat počtu žáků 1. ročníku (odd. IIIA, ř. 3A03, sl. 12) po odpočtu žáků tento ročník opakujících (odd. IIIA, ř. 3A03, sl. 14)
- součet počtů žáků v odd. XXXVII, ř. 3701 + 3703 se musí v každém sloupci rovnat součtu počtů žáků v odpovídajících řádcích odd. III, sl. 3 + odd. IIIA, sl. 12 + odd. IIIB, sl. 3
- počet tříd v odd. X musí odpovídat celkovému počtu tříd v odd. III, IIIA a IIIB, totéž platí i pro počet žáků.

Používané číselníky

Zřizovatel školy

- 1 státní správa ve školství (MŠMT)
- 2 obec
- 5 privátní sektor
- 6 církev
- 7 kraj

Všechny číselníky používané ve výkaze jsou k dispozici na <https://www.msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/ciselniky-1>.

Příloha

Metodika pro posuzování sociálního znevýhodnění

Při identifikaci sociálního znevýhodnění žáka se posuzují oblasti v tabulce níže, přičemž je z nich pak automatizovaně spočítáno výsledné skóre, které určuje míru sociálního znevýhodnění. Níže naleznete základní instrukce k vyplnění údajů, které jsou detailněji rozpracovány v metodice zpracované Národním pedagogickým institutem a doporučujeme s ní při identifikaci sociálního znevýhodnění pracovat: <https://zapojevsechny.cz/clanek/994-vychazi-rozsirena-a-aktualizovana-verze-metodiky-k-identifikaci-deti-a-zaku-se-socialnim-znevychodnenim>.

U jednotlivých oblastí/faktorů se hodnotí dopady sociálního znevýhodnění do vzdělávání žáka, na škále 0 – 1 – 2 – 4. Obsah jednotlivých hodnocení je definován takto:

0 – žádné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka není žádný nebo je jen zanedbatelný;

1 – mírné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je méně závažný, vyskytuje se pouze občas (ne trvale) a dá se zvládnout běžnými formami podpory žáka (intervence učitele nebo asistenta v rámci vyučování);

2 – významné dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je významnějšího rozsahu, vyskytuje se s větší frekvencí nebo trvale a zpravidla už vyžaduje zapojení alespoň některých nadstandardních forem podpory (díleč intervence mimo výuku, vyšší míra zapojení pedagogických/ poradenských pracovníků);

4 – zásadní dopady, negativní vliv dané oblasti/faktoru do vzdělávání žáka je zcela zásadní a v podstatě znemožňuje výuku žáka, vyskytuje se trvale a vyžaduje zapojení řady různých nadstandardních forem podpory žáka (komplexní intervence mimo výuku, vysoká míra zapojení dalších pedagogických/ poradenských pracovníků).

Sledované oblasti/faktory sociálního znevýhodnění	Míra negativních dopadů: 0 – žádné dopady 1 – mírné dopady 2 – významné dopady 4 – zásadní dopady
A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí	
B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk	
C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z ne-zdravotních důvodů	
D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání	
E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb	
F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických nebo materiálních potřeb	
G. Zákonný zástupce nespolupracuje se školou	
Celkové skóre – index sociálního znevýhodnění	Počítá se automaticky

Základní vysvětlení jednotlivých oblastí/ faktorů sociálního znevýhodnění:

A. Žák nemá přiměřenou podporu vzdělávání v domácím prostředí: Absence adekvátní domácí přípravy může být způsobena nedostatkem podpory ze strany zákonných zástupců (rodiče nemají zájem / čas / potřebné znalosti a kompetence) nebo nevhodným domácím prostředím (žák nemá samostatný pokoj nebo jiné klidné místo na přípravu). V důsledku uvedených faktorů žák nemá vypracované domácí úkoly, zapomíná pomůcky, zaostává v době absencí. U žáků na počátku školní docházky se do této oblasti řadí i jejich nedostatečná připravenost na vstup do základního vzdělávání.

B. Žák nemá v dostatečné míře osvojený vyučovací jazyk: Nedostatečné jazykové kompetence u žáků vznikají v důsledku používání odlišného jazykového kódu v rodině – může jít o zcela jiný jazyk (odlišný mateřský jazyk), ale i o češtinu v podobě etnolektu (romský etnolekt češtiny) nebo sociolektu (chudší nebo odlišná slovní zásoba nižších sociálních vrstev obyvatel). V důsledku uvedených faktorů žák nerozumí mluvenému i psanému výkladu učiva, chybí v pochopení výkladu a neumí se sám vyjadřovat přiměřeně svému věku.

C. U žáka se objevuje náročné chování vznikající z ne-zdravotních důvodů: Chování náročné na podporu může u žáka vznikat v důsledku rozporu/nesouladu mezi minoritní kulturou domácího prostředí a majoritní kulturou školy (např. v oblasti návyků, které škola samozřejmě očekává, v rodinném prostředí ale chybí); na obtíže v chování žáka ale může mít i vliv vyšší výskyt sociálně nežádoucích jevů v prostředí, ve kterém žák žije (např. častější užití vulgarismů, vyšší míra užívání návykových látek, dysfunkční rodinné vztahy apod.). V důsledku uvedených faktorů žák opakovaně porušuje normy chování očekávané ve školním prostředí.

D. Žák má malou motivaci k učení a nízkou účast ve vzdělávání: Nízká úroveň motivace ke školnímu vzdělávání je způsobena nedostatkem pracovních a studijních vzorů v okolí žáků, zároveň může být negativně ovlivněna i menším akcentem na význam školního vzdělávání ze strany zákonných zástupců žáků. V důsledku uvedených faktorů žák nemá zájem o aktivní účast ve výuce, viditelnou překážkou ve vzdělávání jsou pak zvýšené absence na školním vyučování (aniž by tyto absence vznikaly ze zdravotních důvodů). Absence (z celkového času výuky): do 10 % stupeň 1; 10 až 25 % stupeň 2; vyšší než 25 % stupeň 4.

E. Žák má problémy v soustředění na výuku v důsledku nedostatečného naplnění jeho psychických potřeb: Nedostatečné naplnění psychických potřeb může být u žáka způsobeno nestabilním nebo jinak ohroženým/ohrožujícím domácím prostředím (dysfunkční rodinné vztahy, zanedbávání dítěte, opakované stěhování, výskyt domácího násilí nebo jiných patologií), psychika žáka může být také poznamenána prožitými traumaty (např. u dětí umístěných v ústavní výchově nebo v péči OSPOD; u dětí po rozvodu rodičů nebo po úmrtí v rodině). V důsledku uvedených faktorů se žák nemůže dostatečným způsobem koncentrovat na výuku.

F. U žáka se objevují bariéry ve vzdělávání v důsledku nedostatečného naplnění jeho fyzických a materiálních potřeb: Nedostatečné naplnění základních fyzických potřeb vzniká zpravidla následkem špatné socioekonomické situace rodiny, mezi důsledky mohou být nedostatečná koncentrace žáka na výuku (např. z důvodu hladu), sociální stigmatizace v kolektivu (např. kvůli nevhodnému oblečení), případně zvýšené absence (vyšší nemocnost jako důsledek substandardního bydlení). Do této oblasti patří také nedostatečné materiální zabezpečení žáka – průběh vzdělávání je ohrožen skutečností, že zákonní zástupci neplatí poplatky za učebnice / školní obědy / školní akce a výlety apod.

G. Zákonný zástupce žáka nespolupracuje se školou: Nedostatečná spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci žáka vzniká v důsledku nedostatečné aktivity (event. vyhýbání se kontaktu) na straně zákonných zástupců žáka (nechodí na schůzky, nereagují na pokusy o telefonický kontakt apod.). V důsledku tohoto faktoru může docházet k rozporům mezi výchovou žáka ve škole a v rodině, nemohou být zcela efektivně řešeny ani běžné požadavky na zákonné zástupce v oblasti vzdělávání (hrazení školních pomůcek apod.), ani případné problémy v chování žáka. Počet výzev/pokusů o kontakt, na které zákonný zástupce nereagoval: do 5 výzev stupeň 1; 5 až 10 výzev stupeň 2; více než 10 výzev stupeň 4.

Výsledné hodnocení žáka může nabývat hodnot:

Výsledná kategorie	Hodnocení	Intervence školy
0. žák bez sociálního znevýhodnění	v jednotlivých oblastech se objevuje převážně hodnocení „0“, maximálně ve třech oblastech je hodnocení „1“, hodnocení „2“ nebo „4“ se neobjevují	Bez intervence
I. žák ohrožený sociálním znevýhodněním	objevují se hodnocení „1“ ve čtyřech nebo pěti oblastech a/nebo v max. jedné oblasti se objevuje hodnocení „2“, celkový součet hodnocení je max. 5, hodnocení „4“ se neobjevuje	Zvýšená pozornost k možnému rozvoji sociálního znevýhodnění, zpravidla poskytována PO 1. stupně.
II. žák se sociálním znevýhodněním a významnou potřebou podpory	hodnocení „2“ se objevuje ve dvou nebo více oblastech a/nebo celkový součet hodnocení je více než 5, hodnocení „4“ se neobjevuje	Poskytována vždy min. PO 1. stupně. Vyšší (2.) stupeň PO poskytován na základě doporučení ŠPZ v oblasti sociálního znevýhodnění (KŽV).
III. žák se sociálním znevýhodněním a zásadní potřebou podpory	alespoň v jedné oblasti se objevuje hodnocení „4“	Poskytována vždy min. PO 1. stupně. Vyšší (2. nebo 3.) stupeň PO poskytován na základě doporučení ŠPZ v oblasti sociálního znevýhodnění (KŽV).